

A JUHAR

Zoltán György
Zol-Gém Kft.

A juharok (*Acer Spp*) az északi félteke mérsékelt övében élnek. A nemzetség nemcsak sokfajú (150 faj), hanem rendszertanilag is heterogén. Az ide tartozó fajok között nagy morfológiai és méretbeli eltérések vannak, viszont tulajdonságaik nagyon hasonlóak, megkülönböztetni őket mikroszkóppal is nehéz.

A LEGFONTOSABB FAJAJOK

Hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*)

A hegyi juhar őshonos fajunk. Közép- és Dél-Európában terjedt el a domb- és a hegyvidék fája. Az üde, ásványi anyagokban gazdag laza talajokat, és a párás, nedves klímát kedveli.

A téli hideget jól viseli, de a korai fagyoktól szenved, rosszul viseli az aszályt.

Hazánkban a legértékesebb juharfa.

Mezei juhar (*A. campestre*)

Erdeinkben gyakori elegyfaj, a sík vidéktől a középhegységekig mindenütt előfordul.

Idősebb korban is csak 20–25 m magasra nő. Fája a juharok között a legsűrűbb (légszáraz sűrűség: 710 kg/m³). A legkeményebb finomszövetű faanyag, vörösbe hajlóan fehér, idősebb korban barnás,

selyemfényű. A belfoltok gyakoriak. A rönkméretben ritkán előforduló mezei juhart a bútortipar szívesen használja. Kedvelt esztergályos fa. Méretei miatt leginkább csak tűzifát választékolnak belőle.

Korai juhar (*A. platanoides*)

A domb- és hegyvidék fontos elegyfaja. 30–40 m magasságot is elér. Fája nagyon hasonlít a hegyi juharéra, de valamivel sötétebb, sűrűbb (légszáraz sűrűség: 630 kg/m³) és keményebb.

Felhasználási területe a hegyi juharéval azonos.

Fekete gyűrű (Tatár) juhar

(*A. tataricum*)

Cserje, esetleg kis fa. Leginkább a sík vidéki száraztölgyesek kísérő fajaként fordul elő.

Faipari jelentősége nincs, de fája jól esztergályozható, szívesen készítettek belőle pipaszárat.

Zöld (kőrislevelű) juhar

(*A. negundo*)

Észak-Amerika atlantikus feléről származik, de Európában gyorsan elterjedt. Ártereken gyakori, invazív faj. Az amerikai fehér medvelepke (*Hypantria cunea*) a lágylombos

lehet. Fája puhább és törékenyebb más juharokénál (légszáraz sűrűsége: 530 kg/m³).

Színe sárgás és vörösesbarna. Európában kedvelt parkfa.

Cukorjuhar (*A. saccharum*)

Kanada déli és az Egyesült Államok északi részén gyakori fafaj. A cukorjuhar azonban nem csak a belőle csapolt juharszirup miatt fontos, sokkal nagyobb a jelentősége a szép rajzolatú fehér faanyagának. Az amerikai juhar furnér- és

hatolnak a fatestbe, és minden esetben a gesztben hatalmasodnak el. A kitermelt juharfa főleg a magas keményítőtartalom miatt könnyen fülled. Ügyelni kell a gyors feldolgozásra és a fűrészáru azonnali hézaglécezésére! A fahibák közül a színváltozás, a göcsösség, a csavarodott növés, a görbeség, a barna álgesztesedés és a bélkorhadás jelentős.

MEGMUNKÁLÁS ÉS SAJÁTÓSÁGOK

Víszonylag jól és könnyen lehet fűrészelni. A mechanikai megmunkálástól a fafelület gyakran pörkölődik. A fűrészáru szárítása a nagy zsugorodási, anizotrópiai és az elszíneződés veszélye miatt körültekintést igényel. A dekoratív rajzolatú, esztétikus juhart világos divatos színű pácokkal is kezelik a modern bútorok gyártásakor. Könnyen faragható, jól szegezhető, csavarozható, hajlítható.

FELHASZNÁLÁSI TERÜLETE

A bútortipar a juhart furnérként és tömőfaként egyaránt felhasználja. Készítenek belőle értékes stílbútorokat, asztallapokat, székeket, hajlított bútorokat. A hegyi juhar egyik legfontosabb felhasználási területe a hangszergyártás, a hegedűk hátlapja és a nyakrésze készül juharból, hullámos, vagy csomoros faanyagból. A göcsmentes juhart felhasználják furulya, fagott, szájharmonika, orgona készítéséhez is. ■

fafajok és gyümölcsfák károsítója – a zöld juharral került Európába. Nálunk ritkán rönkméretű. A fatest világos, széles évgyűrűjű, laza szövetű (légszáraz sűrűsége: 500 kg/m³), kiválóan faragható.

Ezüstjuhar (*A. saccharinum*)

Észak-Amerika keleti felén általános elterjedt. Gyorsan nő, terebélyes, magassága 30 m is

fűrészáru Európában is kedvelt. Tulajdonságai és felhasználása azonos a hegyi juharéval (légszáraz sűrűsége: 705 kg/m³).

FAHIBÁK, FAKÁROSODÁSOK, TARTÓSSÁG

Ezen fafajt az erdőben számos gomba- és rovarfajta megtámadhatja. A gombafertőzések általában a mechanikai sérüléseken keresztül

